ABDÜLVEHHÂB BİN ABDÜLVÂHİD (Abdülvehhâb İbn-il-Hanbelî)

Hanbelî âlimlerinden. İsmi, Abdülvehhâb bin Abdülvâhid bin Muhammed bin Ali eş-Şîrâzî ed-Dımeşkî'dir. Künyesi Ebü'l-Kâsım olup, lakabı "Şeref-ül-İslâm"dır. İbn-i Hanbelî diye meşhûr oldu. Önce "Şîrâzî" ve sonra da "Dımeşkî", nisbetleriyle anıldı. Doğum târihi belli değildir. Babası Abdülvâhid de büyük âlimdir. Fakîh, vâ'iz ve müfessir idi. Babasının vefâtından sonra, Şam'daki Hanbelî âlimlerinin şeyhi kabûl edilip, onların reîsi oldu. Bâb-ı Ferâdîs'in içindeki Medreset-ül-Hanâbile'nin bânisi, kurucusudur. Fıkıh, usûl ve tefsîr ilimlerine dâir eserler yazdı. 536 (m. 1142) senesinde Şam'da vefât etti. Bâb-ı Sagîr kabristanındaki şehîdler kısmında, babasının yanına defnedildi.

Abdülvehhâb İbn-il-Hanbelî, küçük yaşta iken babasını kaybetti. Kendi kendine ilimle meşgûl oldu. Fıkıh ilminde, emsalleri arasında çok yükseldi. Âlimlerin reîsi seçildi. Münâzara ve fetvâ işlerinde en önde tutulurdu. Fıkıh ve tefsîr dersi okutur, va'z ve nasihat ederdi. Dımeşk Câmii'nde va'zını dinlemek için hergün yüzlerce insan toplanırlardı. Uzak şehirlerden gelen birçok kimseler, onun ilminden istifâde ettiler. Herkesin hürmet gösterdiği, önder ve örnek kabûl ettiği bir âlimdi. Yüzü gayet güzel olup, ayrıca celâdet ve heybet sahibiydi.

Şeref-ül-İslâm Abdülvehhâb, Bağdad'da ve Dımeşk'de (Şam'da) babasından hadîs-i şerîf rivâyet etti. Kendisinden de; Bağdad'da Ebû Bekr bin Kâmil hadîs-i şerîf dinledi. O, Bağdad'da bütün fakîhlerle beraber hılâfiyyât mes'elelerinde münâzaralarda bulundu. Hakkı, doğruyu şaşıranlara delîller ile izah etti. İnsaf sahiplerini ikna ederek, onların yanlış yoldan dönmesine sebep oldu.

Şeref-ül-İslâm Abdülvehhâb'ın, fıkıh ve usûl-i fıkıh ilimlerine dâir kıymetli eserleri vardır. Bunlardan başlıcaları şunlardır:

1- El-Müntehâb: Fıkıh ilmine dâir olup, iki cild halindedir, 2-El-Müfredât, 3-El-Burhân fî usûl-iddîn.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Zeylü Tabakât-ı Hanâbile cild-1, sh. 198-201

2) Şezerât-üz-zeheb cild-4, sh. 113

3) Mu'cem-ül-müellifîn cild-6, sh. 224

4) Esmâ-ül-müellifîn cild-1, sh. 638